

ArbetsmarknadsdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen om barn och unga i samhällets vård som har utsatts för bl.a. sexuellt våld

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga, uppdatera och vid behov ta fram nya kunskapsstöd som riktar sig till verksamheter med ansvar för samhällsplacerade barn och unga, i syfte att stärka och anpassa insatser inom ramen för placeringen för barn och unga som har utsatts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld och sexuell exploatering inklusive sexuellt utnyttjande i pornografiska syften, eller utnyttjande i prostitution eller människohandel för något ändamål.

Socialstyrelsen ska även kartlägga, uppdatera och vid behov ta fram nya kunskapsstöd, som riktar sig till verksamheter med ansvar för samhällsplacerade barn och unga, om att analysera risker, stärka barns motståndskraft och förebygga att barn och unga utsätts för sexuellt våld, sexuell exploatering, inklusive sexuellt utnyttjande i pornografiska syften, eller utnyttjande i prostitution eller människohandel för något ändamål under tiden för placering eller efter avslutad placering.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs inhämta kunskap och erfarenheter från Linköpings universitet (Barnafrid), Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Statens beredning för social- och medicinsk utvärdering och Statens institutionsstyrelse samt Sveriges Kommuner och Regioner och andra relevanta bransch- och intresseorganisationer.

Socialstyrelsen ska senast den 30 september 2028 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, med kopia

till Socialdepartementet). Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

För uppdraget får myndigheten under 2026 använda 800 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet uppförda anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 8 – del till Socialstyrelsen.

Regeringen beräknar att 2 500 000 kronor kommer att avsättas för uppdraget för 2027 och 1 500 000 kronor för 2028 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Skäl för regeringens beslut

Barn i samhällets vård har i större omfattning än andra barn en historia av att ha utsatts för övergrepp. Det är angeläget att vuxna som möter barn som befinner sig i samhällets vård har gedigna kunskaper om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld och sexuell exploatering för att kunna upptäcka utsatthet och se till att det barn som har utsatts får rätt skydd, stöd och vård utifrån bedömning av professionella.

Statens institutionsstyrelse gavs i regleringsbrevet för 2026 ett uppdrag om förbättrad vård för barn och unga som har utsatts för bl.a. sexuellt våld. Regeringen bedömer att behovet finns gällande alla verksamheter med ansvar för samhällsplacerade barn och unga.

Syftet med uppdraget är att stärka kompetensen om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld, sexuell exploatering, inklusive sexuellt utnyttjande i pornografiska syften, och utnyttjande i prostitution eller människohandel, bland personal och ledning som arbetar inom placeringsformer för barn samt placerande socialtjänst. Detta för att redan utsatta barn och unga ska få rätt insatser och för att barn och unga som riskerar att utsättas ska få stöd för att förebygga utsatthet under tiden för placering eller efter avslutad placering.

Närmare om uppdraget

Socialstyrelsen ska kartlägga kunskapsstöd som riktar sig till verksamheter med ansvar för samhällsplacerade barn och unga. Fokus i kartläggningen ska vara kunskap om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld, sexuell exploatering, inklusive sexuellt utnyttjande i

pornografiska syften, och utnyttjande i prostitution eller människohandel för sexuella eller andra ändamål. Myndigheten ska utifrån kartläggningen göra en målgrupps- och behovsanalys samt uppdatera och vid behov ta fram nya kunskapsstöd i syfte att stärka och anpassa insatser inom ramen för placeringen för barn och unga som har utsatts för våld, riktade till målgrupperna personal och ledning samt placerande socialtjänst.

Socialstyrelsen ska även kartlägga kunskapsstöden med fokus på kunskap om att analysera risker, stärka barns motståndskraft och förebygga att barn och unga utsätts för sexuellt våld, sexuell exploatering inklusive sexuellt utnyttjande i pornografiska syften, eller utnyttjande i prostitution eller människohandel för sexuella eller andra ändamål under tiden för placering eller efter avslutad placering. Myndigheten ska utifrån den kartläggningen göra en målgrupps- och behovsanalys samt uppdatera och vid behov ta fram nya kunskapsstöd inom området, inriktat på målgrupperna personal och ledning samt placerande socialtjänst.

Socialstyrelsen ska vidare vidta åtgärder för att sprida och bidra till implementering av kunskapsstöden i berörda verksamheter.

På regeringens vägnar

Johan Britz

Frida Hansson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Socialdepartementet/SL, SOF

Finansdepartementet/BA

Justitiedepartementet/L5

Linköpings universitet (Barnafrid)

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Statens beredning för social- och medicinsk utvärdering

Statens institutionsstyrelse

Sveriges Kommuner och Regioner